

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0030 Oslo

Også sendt pr. e-post til postmottak@oed.dep.no

Deres ref:
08/03599-10

Vår ref: #76381v1/th-th

Saksbehandler: Trude Hafslund
th@jus.no T +47 22 03 50 61

27.01.2009

Høringsuttalelse - Endringer i energiloven

1. Innledning

Vi viser til departementets høringsbrev av 9. desember 2008 vedrørende ovennevnte høring.

Det er en prioritert oppgave for Advokatforeningen å drive rettspolitisk arbeid gjennom høringsuttalelser. Advokatforeningen har derfor en rekke lovutvalg inndelt etter fagområder. I våre lovutvalg sitter advokater med særskilte kunnskaper innenfor det aktuelle fagfelt og hvert lovutvalg består av advokater med ulik erfaringsbakgrunn og kompetanse innenfor fagområdet. Arbeidet i lovutvalgene er frivillig og ulønnet.

Advokatforeningen ser det som sin oppgave å være en uavhengig høringsinstans med fokus på rettssikkerhet og på kvaliteten av den foreslåtte lovgivningen.

I saker som angår advokaters rammevilkår vil imidlertid regelendringen også bli vurdert opp mot advokatbransjens interesser. Det vil i disse tilfellene bli opplyst at vi uttaler oss som en berørt bransjeorganisasjon og ikke som et uavhengig ekspertorgan. Årsaken til at vi sonder mellom disse rollene er at vi ønsker å opprettholde og videreutvikle den troverdighet Advokatforeningen har som et uavhengig og upolitisk ekspertorgan i lovgivningsprosessen.

I den foreliggende sak uttaler Advokatforeningen seg som ekspertorgan. Saken er forelagt lovutvalget for energirett, vannkraft, olje og gass. Lovutvalget består av Johan Fredrik Remmen (leder), Astrid Skjønberg Brunt, Preben Falck, Caroline Lund og Gunnar Martinsen.

Advokatforeningen avgir følgende høringsuttalelse:

Advokatforeningen har særlig rettet oppmerksomheten mot juridiske og rettspolitiske spørsmål med vekt på rettssikkerheten og de sider ved forslaget som berører private rettssubjekters rettigheter og plikter.

Advokatforeningen støtter grunntanken i høringsforslaget om koordinering av nett, produksjon og kraftforbruk. De foreslåtte endringene i energiloven vil ha betydning for forutberegnelighet for ny produksjon og forbruk i kraftsektoren.

Gjennomføring av lovforslaget vil berøre en rekke sentrale problemstillinger i energibransjen. Det er uklart for Advokatforeningen hvordan dette vil bli håndtert.

2. Nye bestemmelser om tilknytningsplikt for produksjon og forbruk av elektrisk kraft

Advokatforeningen stiller seg positiv til at det nå legges opp til regulering av nettselskapenes tilknytningsplikt for både kraftproduksjon og -forbruk i loven. Det synes også hensiktsmessig at den lovmessige reguleringen gjelder samtlige nettnivå.

Lovforslaget innebærer en betydelig utvidelse av nettselskapenes plikt til å foreta investeringer i nettanlegg. Høringsbrevet berører imidlertid i liten grad hvordan investeringskostnadene skal fordeles. Advokatforeningen registrerer at departementet viser til at det kan være behov for å justere ulike bestemmelser som regulerer de økonomiske forhold knyttet til nettinfrastrukturen, herunder reglene om anleggsbidrag og inntektsrammereguleringen. Det vises også til ordningen med utjevning av tariffer. Etter Advokatforeningens syn er det behov for en nærmere drøftelse av forholdet til den økonomiske reguleringen enn det som er gjort i høringsnotatet.

Advokatforeningen er enig i at det er hensiktsmessig med en koordinering av etablering av ny kraftproduksjon og nye nettinvesteringer. Det savnes imidlertid en nærmere avklaring av hvordan denne koordineringen skal gjennomføres i praksis. Herunder er det uklart i hvilken grad nettselskapenes plikter korresponderer med plikter på produsentens hånd.

Når det gjelder det mer lovtekniske, er Advokatforeningen i tvil om unntaks-bestemmelsen i ny § 3-4 annet ledd for tilknytnings- og investeringsplikt for produksjon er hensiktsmessig utformet. Bestemmelsen gir departementet anledning til å gi unntak fra plikten dersom tiltaket "ikke er samfunnsmessig rasjonelt".

Det er etter Advokatforeningens syn uklart hvilke vurderinger begrepet "samfunnsmessig rasjonelt" gir anvisning på. Høringsnotatet gir liten eller ingen veiledning. Det er også uklart hvordan dette kriteriet skal forstås i lys av at en eventuell plikt til å etablere nye nettanlegg under enhver omstendighet forutsetter at det oppnås konsesjon for anlegget. Det fremstår som grunnleggende at det ikke kan være rom for en situasjon hvor nettselskapet har en plikt til å sørge for tilknytning og investering, men ikke oppnår den nødvendige tillatelse til det samme.

I forlengelsen av dette er det videre uklart om et slikt kriterium er ment å snevre inn eller utvide den kompetanse forvaltningen ville hatt til rådighet om unntaket alene var knyttet opp mot forvaltningens frie skjønn. Det vises til at unntaksbestemmelsen er utformet som en "kan"-bestemmelse.

Det nevnes for øvrig at høringsnotatet legger kompetansen til å gi fritak fra tilknytningsplikten for produksjon til NVE, mens lovutkastet tillegger kompetansen til departementet. Det er formodentlig hensiktsmessig at kompetansen legges til det nivå som har konsesjonsmyndighet for etablering av anlegget.

3. Krav om konsesjon for eierskap til nett- og fjernvarmeanlegg

Advokatforeningen har ingen prinsipielle merknader til at usikkerhet knyttet til om konsesjonær har den nødvendige rådighet over nettanleggene, bør være grunnlag for å utvide konsesjonsplikten til også å omfatte rådigheten over nettselskapenes eiendommer. Advokatforeningen forstår det slik at kravforslaget om konsesjon for å eie anlegg har bakgrunn i behovet for å sikre konsesjonærens rådighet. Er eierskapet hos andre kan det skape en viss usikkerhet.

Advokatforeningen legger til grunn at det med lovforslaget ellers ikke er ment å gjøre endringer i de hensyn som inngår i vurderingen av om konsesjon bør gis.

Det er samtidig sentralt at det ikke etableres ordninger som er til hinder for hensiktsmessige ordninger i kraftsektoren. Advokatforeningen har merket seg at departementet som hovedregel kun vil meddele konsesjon til én konsesjonær. Denne må da både inneha eierskapet til og forestå driften av nettanleggene.

Etter Advokatforeningens syn bør departementet åpne for å meddele flere konsesjoner for samme nettanlegg i større grad enn det som er skissert i høringsnotatet. Det kan være praktiske behov for å skille eierskap og drift. Slike hensyn må behandles på annen måte enn mer spekulative finansielle investeringer. Dette vil legge til rette for fleksibilitet i sektoren. Advokatforeningen legger til grunn at departementet gjennom konsesjonsvilkårene vil håndtere utfordringer knyttet til flere konsesjonærer for samme anlegg.

Det fremgår for øvrig ikke av høringsnotatet om konsesjonsplikten for eierskapet gjelder eksisterende konsesjonspliktige anlegg. Etter Advokatforeningens syn vil dette i tilfelle skape enkelte utfordringer der eierskap og drift allerede er atskilt.

4. Konsesjonsplikt for lavspent fordelingsanlegg

Advokatforeningen har ingen bemerkninger til forslaget om å legge til rette for å senke terskelen for konsesjonsplikt til å omfatte lavspent fordelingsanlegg, slik at også utformingen av slike nettanlegg blir gjenstand for en nærmere vurdering av konsesjonsmyndighetene. I lys av bakgrunnen for lovforslaget, er det imidlertid ikke innlysende hvorfor slik konsesjon fortrinnsvis skal meddeles områdekonsesjonær.

Vennlig hilsen

Berit Reiss-Andersen
leder

Merete Smith
generalsekretær